

Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus vuosille 2024-2027

Kaupunginhallitus 16.09.2024 § 250

Valmistelija: kaupunkirakennejohtaja Jukka Nurmi, kaavoituspäällikkö Esko Hyytinen

Seloste ja perustelut: Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) -sopimus on osa kansallista kaupunkipolitiikkaa ja se laaditaan seitsemälle suurimmalle kaupunkiseudulle - Tampereen kaupunkiseudun lisäksi Helsingin seudulle, Turun seudulle, Oulun seudulle sekä Lahden, Jyväskylän ja Kuopion seuduille. Sopimus perustuu seudun kaikkien kuntien ja valtio yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä ja yhteisten tavoitteiden edistämisestä.

Sopimuksissa keskitytään seudun kasvun ja saavutettavuuden edellytysten varmistamiseen infrastruktuuri- ja asuntotuotantoinvestoinneilla. Kasvun ja saavutettavuuden edellytykset varmistetaan riittävällä kaavoituksella, tonttitarjonnalla ja tarpeita vastaavalla asuntotuotannolla sekä niitä tukevilla liikenneinvestoinneilla. MAL-sopimusmenettely on käynnistynyt vuonna 2010, ja käsillä on Tampereen seudun ja valtion 5. sopimus.

Tampereen kaupunkiseudun lähtökohdat sopimusneuvotteluihin ovat olleet Rakennesuunnitelma 2040+. Seutuhallitus on vastannut sopimuksen valmistelun poliittisesta ohjauksesta ja sen nimeämä neuvotteluryhmä varsinaisista sopimusneuvotteluista. Sopimuksen voimaantulo edellyttää sopimusehdotuksen hyväksyntää kaupunkiseudun kunnissa (Tampere, Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Ylöjärvi ja Vesilahti) ja valtion osalta talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa ja valtioneuvostossa.

Sopimuksella valtio osallistuu seudun liikenneinfrastruktuurin kehittämiseen seuraavasti:

55 miljoonaa euroa Pirkkala-Linnainmaa raitiotien suunnitteluun ja sen ensimmäisen vaiheen Partola-Niihama -toteutukseen sekä 3 miljoonaa euroa hankkeeseen kytkeytyvien alikulkujen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lisäksi 0,5 miljoonaa euroa Ylöjärven suunnan raitiotien suunnitteluun.

4 miljoonaa euroa seudun junaliikenteen asemien ja seisakkeiden edistämiseen. Rahoituksesta arviolta puolet kohdentuu Sääksjärven, Messukylän, Ruutanan, Oriveden, Ylöjärven, Epilän ja Harjuniityn asemien esi- ja/tai ratasuunnitteluun sekä pitkän jätteen selvitysten toteuttamiseen. Puolet varataan toteutuksen käynnistämiseen kohteissa, joissa käynnistämiseen nähdään seudun ja valtion näkökulmasta edellytyksiä.

2,5 miljoonaa euroa liikenneturvallisuuden, kestävyys ja pienten parantamishankkeiden edistämiseen valtion maantie- ja rataverkolla. Lisäksi sopimus sisältää 8,06 miljoonaa euroa tukea joukkoliikenteen palveluun.

Asumisen ja maankäytön osalta keskeiset sopimuskohdat koskevat kaavarantoja, asuntotuotannon määrää ja sijoittumista, laadun edistämistä sekä eriytymien ehkäisyä.

Asuntotuotannon määrää tavoitellaan edellisen MAL-sopimuksen verran eli 13400 asuntoa ja sen kohdentamista 80% merkittävän kasvun vyöhykkeelle.

Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osalta viitataan Rakennesuunnitelmassa 2040 + hyväksytyihin seudun omiin tavoitteisiin ja kuntakohtaisiin osuuksiin. Sopimuksella seutu sitoutuu päivittämään mm. eriytymiskehitystä koskevan tiedon ja laatimaan asumisen laatuohjelman.

Seudun elinvoimaosuuden osalta sopimus korostaa mm. seudullisesti merkittävien elinkeinoalueiden edistämisen puhtaan siirtymän investoinneille. Kaupunkirakenteelle ongelmalliset järjestelyratapiha ja puutermiinaali Tampereella ja Ylöjärvellä on huomioitu kirjauksina. Saavutettavuuden kannalta tärkeät valtatie-, raide ja lentoliikenneyhteydet on niin ikään kirjattu sopimukseen seudun prioriteetteina valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa huomioitavaksi.

Seutuhallitus on 28.8.2024 hyväksynyt sopimusehdotuksen lähetettäväksi kuntien valtuustoihin päätöskäsittelyyn.

Toimivalta: Kuntalaki 14 §

Lisätietoja päätöksestä: kaupunkirakennejohtaja Jukka Nurmi, p. 050 466 5860, kaavoituspäällikkö Esko Hyytinen, p. 044 431 4324, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Liite: Ehdotus Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseksi vuosille 2024-2027

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se päättää hyväksyä liitteenä olevan Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen vuosille 2024-2027.

Päätös: Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto 07.10.2024
603/00.04.00/2022

Toimivalta: Kuntalaki 14 §

Lisätietoja päätöksestä: kaupunkirakennejohtaja Jukka Nurmi, p. 050 466 5860, kaavoituspäällikkö Esko Hyytinen, p. 044 431 4324, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Liite: Ehdotus Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseksi vuosille 2024-2027

Kaupunginhallitus ehdottaa: Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan Tampereen kaupunkiseudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen vuosille 2024-2027.

Päätös: